Výzkum účinnosti implementace cílů strategií udržitelného rozvoje v územním plánování – část I.

Jana Kortanová

29. června 2010

Praha

O projektu

- Zaměření: Projekt VaV, priorita implementace strategií udržitelného rozvoje
- Zdroj: Grant finančního mechanismu EHP/Norska a státního rozpočtu ČR (prostřednictvím MŠMT)
- Zprostředkovatel: Národní vzdělávací fond
- Trvání projektu:2008 – 2010
- Hlavní cíl projektu: zvýšení účinnosti implementace strategických cílů UR v územním plánování s využitím zkušeností ze zahraničí (Norska a Velké Británie)
- Hlavní cílová skupina:obce, přesah na ostatní úrovně

O projektu

Řešené okruhy:

- koncept strategií udržitelného rozvoje v ČR,
- strategické/regionální plánování v ČR,
- vazba strategického a územního plánování v ČR,
- vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území v ČR,
- zapojení veřejnosti do plánování v ČR,
- zkušenosti ze zahraničí (Norsko a částečně UK)

Odůvodnění projektu

- Téma projektu – důvody:

1) zavedení posuzování vlivů na udržitelný rozvoj území novým SZ bez fungujícího konceptu SUR v ČR,
2) zkušenosti s hodnocením vztahu ÚPD k cílům ochrany ŽP koncepcí národní, regionální i místní úrovně,
3) zkušenosti ze SEA, EIA – hodnocení na principu souladu s cíli ochrany ŽP, argumentace pro návrh funkčního využití ploch, umisťování záměrů do území.

Situace v ČR

1) Koncept SUR

- chybí politická podpora principů UR na všech úrovních,
- neexistuje vymezení a definice SUR a metodická a legislativní podpora,
- chybí jasně vymezené postavení SUR v hierarchii strategických dokumentů,
- SUR jsou v ČR zpracovávány na úrovni krajů a obcí výjimečně,
- SUR ČR – stanovení hlavní zodpovědnosti za její plnění, závaznost pro resorty, implementace v regionech, sledování plnění.

Situace v ČR

2) Strategické/regionální plánování

- značné množství dokumentů na regionální a národní úrovni – hierarchická struktura, provázanost, definice cílů,
- nízké zastoupení strategických dokumentů na místní úrovni,
- cíl pořízení („mít plán“)a následné nevyužívání strategických dokumentů,
- potenciál argumentace pro realizaci rozvoje území zůstává nevyužit,
- nízká otevřenost a nízký zájem veřejnosti o plánování (zjm. konfliktnější dokumenty a vyšší úroveň).

Situace v ČR

3) Vazba strategického a územního plánování

- strategické plánovací dokumenty jako podklad pro ÚPD: rozdílná míra obecnosti, rozdílný obsah, neexistence SP
- strategie rozvoje území v ÚPD,
- soulad priorit s dalšími částmi ÚPD,

Situace v ČR - posuzování

4) Posouzení vlivů na udržitelný rozvoj území:

- není opora v SUR,
- chybí metodická podpora,
- nejednotnost provádění posouzení SEA, Natura 2000 a ostatních částí,
- nejednotnost v procesní stránce,
- posuzování zpracovatelským týmem,
- chybí kontrola kvality.

Situace v ČR – SP a ÚP

- Strategické/regionální plánování jsou samostatné plánovací systémy:
  - historie obou plánovacích procesů,
  - oddělení procesní i organizační,
  - rozdílná legislativní ukotvenost,
  - nepříliš silná metodická podpora pro koordinaci, byť nový SZ ke komplexnosti směřuje,
  - nejvýraznější dopady na municipální úrovni.

Situace v ČR –lokální úroveň

- na úrovni měst/obcí často chybí strategické dokumenty zcela,
- v některých případech existují, ale není s nimi systematicky pracováno,
- u obcí s existujícím strategickým dokumentem ne vždy slouží tento dokument jako podklad pro přípravu ÚP
- strategické dokumenty – problematický obsah či úroveň detailu z hlediska vazby k ÚP, nedořešená implementace – stanovení úkolů, definice zodpovědnosti, termínu plnění, absence vazby na finanční plán, absence monitoringu (datová základna)
- územní plán - jako jediný plánovací dokument obce může suplovat strategii rozvoje obce??, soulad se strategickými dokumenty vyšší úrovně??

Výstupy projektu

- Návrh principů pro zlepšení koordinace strategického a územního plánování a implementaci principů UR v plánování - výstupy:

1. doporučení pro národní a krajskou úroveň,
2. doporučení pro města a obce.

Podrobnější představení viz závěr workshopu.

Otázky do diskuse

- Je v ČR potřebné a reálné zavést fungující koncept strategií udržitelného rozvoje na všech úrovních (národní, regionální, lokální) včetně politické, legislativní a metodické podpory a výsostného postavení SUR v hierarchiích koncepčních dokumentů?
- Je možné dosáhnout systematické hierarchie strategických dokumentů na národní a regionální úrovni?
- Je účelné zavést povinnost zpracování strategického plánu na úrovni obcí?

Otázky do diskuse

- Je v ČR potřebné a reálné zavést učinit kroky pro koordinaci strategického a územního plánování?
- Může územní plán na úrovni obcí nahradit strategický plán formulací strategie v kap. koncepce rozvoje obce?
- Je možné v ČR sjednotit procesní i metodickou stránku posouzení SEA (vč. Natura 2000) a ostatních částí VVURÚ?
- Mělo by strategické/regionální plánování být více systematizováno (podrobnější legislativa, kvalifikace zpracovatelů, metodická podpora, kontrola kvality atd.?

Projekt je podpořen Finančními
mechanismy EHP a Norska a státním rozpočtem ČR
prostřednictvím Fondu pro podporu výzkumu

Konec I. části
Děkuji za pozornost

Ing. Jana Kortanová
jana.kortanova@integranet.cz
http://sur.cdvinfo.cz/

Výzkum účinnosti implementace cílů strategií udržitelného rozvoje v územním plánování – část II.

Jana Kortanová

29. června 2010

Praha

Výstupy projektu

- Příručky pro „koordinované plánování v obci včetně vyhodnocení vlivů na URÚ“ určený starostům a pracovníkům měst a obcí
- Ověření na pilotních projektech
- Připomínkování odbornými subjekty
- Workshop

Výstupy projektu - doporučení

Národní úroveň:

- rozhodnutí o směřování ČR k UR musí učinit Vláda,
- definice principů UR a zodpovědností z toho vyplývajících,
- vazba na financování,
- přenos principů UR na nižší úrovně - systemizace procesů až po lokální úroveň,
- legislativa, metodiky - zavedení kvalitativních požadavků a postupů, metodické podklady k řešení klíčových témat,
- přehledná hierarchie plánovacích dokumentů,
- otevřenost procesu plánování.

Výstupy projektu

Regionální úroveň:

- rozhodnutí o směřování ČR k UR musí učinit představitelé kraje a musí vyplývat z národní úrovně,
- definice principů UR a zodpovědností z toho vyplývajících všech výkonných složek krajské samosprávy,
- vazba na financování,
- přenos principů UR na nižší úrovně - systemizace procesů až po lokální úroveň,
- komunikace a spolupráce jednotlivých odborů KÚ,
- přehledná hierarchie plánovacích dokumentů,
- otevřenost procesu plánování.

Výstupy projektu

Lokální úroveň:

- definice priorit a cílů rozvoje obce – konsensus všech důležitých aktérů - spolupráce;
- rozhodování v obci na základě těchto priorit a cílů včetně přípravy ÚP;
- přehledná hierarchie plánovacích dokumentů;
- respektování nadřízených dokumentů;
- otevřenost procesu vůči veřejnosti;
- důraz na plánování v dlouhodobém horizontu (dlouhodobé dopady rozhodnutí);
- sledování rozvoje obce pomocí sady indikátorů – systematická práce s indikátory – vazba na ÚP

Výstupy projektu

Příručka pro starosty malých obcí:

- základní informace o plánování,
- základní principy plánování,
- motivace k plánování a strategickému „uvažování“,
- základní informace pro zadávací podmínky,
- základní kroky přípravy strategického plánu, vazba na SEA a ZV,
- vazba ÚP na SP a hodnocení vlivů na URÚ,
- plánování ve vybraných oblastech UR.

Výstupy projektu

Příručka pro města a obce:

- základní principy plánování,
- cíle a charakteristiky strategického plánu,
- informace pro zadávací podmínky,
- kroky přípravy strategického plánu,
- kritéria kvality strategického plánu,
- vazba mezi ÚP a SP
- vazba ÚAP a ÚP
- management přípravy ÚP – přípravné práce
- doporučení pro kroky přípravy ÚP (zjm. ZV a vazba na SP)

Výstupy projektu

Příručka pro města a obce:

- kritéria kvality – ÚAP, ÚP
- doporučení ZV při plánování (vč. kritérií kvality ZV)
- SEA, hodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území vazba na kroky plánování (vč. kritérií kvality hodnocení).

Projekt je podpořen Finančními
mechanismy EHP a Norska a státním rozpočtem ČR
prostřednictvím Fondu pro podporu výzkumu

Děkuji za pozornost

Ing. Jana Kortanová
jana.kortanova@integranet.cz
http://sur.cdvinfo.cz/